АДА ЄЛАГІНА

ВИЩЕ ВОГНЮ

АДА
ЄЛАГІНА

ВИЩЕ ВОГНЮ

АДА
ЄЛАГІНА

ВИЩЕ ВОГНЮ

Збірка поезій

Київ
2023

УДК 821.161.2’06-14.
Є47

Ада Єлагіна
Є47 Вище вогню : Збірка поезій / Ада Єлагіна — Київ : Видавнича майстерня YAR, 2023. — 144 с.

До збірки поезій Ади Єлагіної — представниці молодої української поезії 2020-х — ввійшли поетичні цикли, створені у 2022–2023 роках, вірші поза ними та малюнки авторки. «Вище вогню» — це спроба прожити та осмислити досвід російсько-української війни, мозаїка персональних переживань, замальовки з людських взаємин та пошук відповідей на універсальні питання, які бентежать кожного з нас.

ISBN 978–617–95328–0–1

Ада Єлагіна

Українська поетка, живе та працює в Києві. Вивчала суспільні науки та міжнародні відносини у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара. Працювала репортеркою в інформагентствах Дніпра та Києва, фотокореспонденткою та креативною райтеркою.

Учасниця та лавреатка літературних конкурсів «Молода муза», «Циклоп», «Урба-Перехрестя», «Літературна надія Дніпра», «Гайвороння», «Поетична м'ясорубка» та ін. Вірші входять до українських і зарубіжних поетичних альманахів та антологій.

Поспілкуватися з авторкою та почитати найновіші твори можна в соцмережах тут: https://linktr.ee/adayelagina

З усіх найтемніших і найсвітліших днів, прожитих і пережитих протягом п’яти років. Тексти і замальовки.

Присвячую моїм батькам, моєму другові і людині мого серця.

ВИЩЕ ВОГНЮ

oooo

тремтять по стіні озерцями торік помутнілі люстра,
на погаслих очеретах пальців
нова ніч займається.

форма твого імені не сходить мені із уст —
така зелена й холодна
лінія звучання.

сухе і кістляве дерево кроїть голубий відріз,
креслить, як милом, місяцем,
виписує серпиком кільця:

ось рукави, в яких місце для розмаху буде і сліз.
заземлення на поділ —
ходити щоб не розучився.

а ось тобі комір із ружами, запáх на широкі груди —
до них колись буду тулити
насуплений жовтий лоб.

ось панцирні ярі ґудзики, яких ніхто не подужає,
бо силою тебе не взяти —
а тільки любов'ю.

один день за сім — і весну апостоли плоті внесуть.
штовхаються в тамбурах проліски,
курять по черзі люльку.

форма твого імені не сходить мені із уст.
ми іще не розучилися
серед цієї люті.

oooo

а цей сонях росте
йому брови — хмарки позолочені
все хита головою од південного суховія
і горить його чуб наче ватра роздмухана поночі
сутінкова зоря приазовського надвечір'я

ходить сонях не спить — все викурює змій попід ліжками
ляска петрів батіг і періщить гадюк у стерні
а цей сонях росте — як пів всесвіту стане заввишки
до співучих планет пелюстки як мости
прокладе

перше сонце від сонць — кожна жилка у соках і трепеті
переродиться кров від коріння ген до голови
сонях очі розплющить — а над ним усе лебеді лебеді
до розпалених зір дістають голубими крильми

так цвіте глибина його сильна пекуча і соняшна
серцевина дає непоборну снагу у зерні
підійшов до руки тихий лет з найтеплішого борошна —
і ти витворив сам оцю землю і бога на ній

oooo

зчорніла наморозь
остиглий в ніч огром
пекти
пекти
допоки не розтане
і браму скам'янілого мовчання
із серця вивергати валуном

а скоро березень і вискніє зима
карткова хатка складена в кишені
любов тепер сама себе оженить
молебень відправлятиме сама

рубець і шир — і тьма між обома
в ній кругову тримати оборону
кімнаток жовтих погорілі грона
липка як сніг найперша сивина —

усе злилося й надверхом кружля
у вихорі займистому одному
у схованці нагрудній — ти зникома
прийшла однак
хоч з пам'яті прийшла

це всі твої на розсип імена
тепер мені ввижаються між сосен
і з самокруток дим тебе виносить
і йде весна

вище вогню

ступа молодик по зорі — зачудований мрець:
вже рік оббиває об горе картонні підошви.
віддай, каже, серце своє на політ, на розбіг, на прошив.
а якби і зміг це — то що попросити натомість?

майнуло — і повінь звелась — і горять шелюги́,
в зелених і ніжних долоньках кохаються трави.
і щойно народжений день тебе запитає: живий?
і не злукавиш.

як посоловілий туман обвиватиме ріку з нудьги,
а потім, себе обхопивши за плечі, завиє
і кинеться в хвилю,
до білої мушлі грудей лицем поверни й пригорни
оту, що приходить, оту навісну і гнівливу.

і шал весь у ній, що опалює й наскрізь разить,
на мед обернеться, загладить рубці гострокутні.
побудь її спокоєм заводі, вийди човном на приплив,
проклюовуйся паростком, бийся за ріст в її ґрунті.

а хто вона є й що залишить отут по собі,
чого в ній нема — не далося й довіку не буде —
не матиме значень, бо серед цієї борні
вона іще любить.

і так раз у раз перетліла видужує й знову встає,
до племеня пломінь пуска по гарячковому лобу
і вище вогню підіймається навіть з усіх невзаємних,
й для себе не просить нічого.

oooo

він виходить з корінням на танки
його звідси нікому не вирвати
під корою напнулись канали
переплетені м’язом і деревом
і сліпучим білим осердям

їх усіх він здолає зсередини
під броню своє гілля запустить
його сім’я — із самонаведенням
його серце — відколотий кусень
самохідної горючої лави
самоствердної серцевини
він кленовим
каштановим
буковим
завше буде
і пралісом й сином

як судина іде до судини
як сигнал від кори до суглоба
так усім їм виламує спини він
затискає в розщелинах голови

щоби потім під куполом зелені
весь вишневим обліплений клеєм
обіймався він гірков’язий
виціловував
до своєї

данс макабр

що тебе жене у незміряну далеч
маленька хмарко
квітко пари із рота
виривають тебе із корінням і відспівують під гітару
у промерзлих підвалах
голосами висотують

де ти є мій соколику сіроокої вірності
глухо гупають присмерті над головами
квіти колють у руку
тісно їм поміж стін оцих —
і стеля розтуляється пелюстками

квітко пари із рота
зорянистий і встелений темно-синім огнем
світ хитається
видихаю тебе над розчахнутим небом
пропускаю зів'ялу між пальцями

я сьогодні себе пережив іще раз
прокричав вік і ціль над холодною раковиною
десь під маєвом тіла нерозрубна зав'язь
зачинає свій маковий
данс макабр

oooo

а я тихий і білий до ніжності:
так лежу — ледь ворушаться губи,
коливаюся колосками.
трави-видихи. пагони в грудях
розпирають кістки, вибухають
вишняками і сливами-дичками;
і обличчя твоє зеленаве
то привидиться,
то покличе.

чи це я на літа залоскочений,
чи це та ковила стала мною?
так навіює, так шепоче
степові нескінченні прибої.

біле поле моє ти, румовище,
неповінчане і незаснуле,
я приліг, а ти кажеш — не можу ще —
і земля забирає кулю.

там де ядро твоєї любови

там де гойдався ти в небо
у зоряні вихри і води
де найдревніший твій родич тебе народитись умовив
там де ти встанеш над серцем і сам даси йому ходу
і буде ядро твоєї любови

там де стоятимеш рівно до білого зціпивши зуби
і стелю що пада і душить підхопиш плечем як покровом
над тим хто до тебе з тобою і після тебе тут буде
нарешті побачиш ядро своєї любови

і скресне плита з-під якої ти вийдеш у полум'ї гніву
коли твоїм ротом земля у стугоні звіра промовить
запалений світе незгасний
лишається взяти на віру
усе що зосталось в ядрі од твоєї любови

для тіла під сонцем є руки —
посічені пальці у ранках
для спраги є талі озера із мулом і тріснутим льодом
і ти посередині болю себе процідив до останку
укотре розбивши орду
народився укотре

●●●●

нехай ти вартуєш усіх моїх болінь
всього що я тобі зростив
і ще зростить зумію
я диханням — дивись —
обходжу кожну вію
довкіл очей
думок твоїх довкіл

нехай ти кут з усіх моїх бажань
усе чому не визріти врожаєм
віншує світ нехай —
йому навзаєм я усміхнусь
за радість цю
скупу і гіркоцвітну
за сяєво яке ти не помітив
і до якого я щораз вертаюсь

жагуча червінь вигнуті роти
хто ридма їх окреслив ярим соком
хто викличе на бій
тебе високого
хто викличе?

мої щити — розімкнуті обійми
мої мечі — то шиї сопілчані
і у нитках зелених безконечники
тугі зачаєні
тугі зачаєні

нехай ти вартуєш всього що я пройду
мені ж бо норов любий більше плоті
бо суть свічі — в її живому гноті
вся суть свічі

oooo

он ідуть понад містом дими
місто міряє жменями лють
напинається берег живий
як женуть
тьму із нього
женуть

сонце сходить олійним кільцем
на вервечку нанизує грім
балаклавою гріє лице
я за серцем
за серцем твоїм

бо у нім — найточніший приціл
бо воно — мені замість щита
це моє найміцніше із тіл
на порослих бетоном
постах

обернусь — а така висота
поміж брів десь у небо пряде
чорну шерсть в оберемку стовпів
напівніч проріза в
напівде́нь

і тріскучі чадні береги
розриваються над головою
я з них крикнув тобі як зумів
із весною тебе
із весною

із тією що буде для нас
із тією що вийде за нами
переквітом що не обірвавсь
і зеленими
образа́ми

змієборці

твоє біле волосся перерите вітрами й снарядами
і обличчя бліде не тепліє од сонця й вина
тебе вдома купали із травами і обрядами
а ти вийшов з води із пластиною замість ребра

і у чаї міцному ти ще досі вишукуєш землю
і тримає земля твою з болем похилену вісь
що не день то новий наростає завив на перстені
і чимдалі сильніш уроборос кусає хвіст

брате мій ти ж бо знав що в роду у нас так повелося
нерозвійний вогонь ходить слідом за станом гінким
досі родить сім'я усіх вправними змієборцями
що крутіша в них кров — то вродливіші чоловіки

то міцніші в сестер їх мечі щойно взяті з ковадел
голосніш молитов їм звучить розпашілий метал
такий погляд — що ним можна брати —
це точно від матері
тільки глянь — і отрута сама витікатиме з ран

а буває тобі зачудовані маряться гори
де ти вглéдів змію — і малим нам розверзнувся ліс
хто подужав ту браму то і інші колись поборе
бо із серця струмлять і броня й найгостріший спис

тільки пáсмо твоє перерите вітрами й снарядами
і тепер вже твій син зарум'янів од сонця й вина
біла ящірка в нас загніздилася під верандою
і ніяк не скінчиться зима

oooo

це ти — моя невигасла свіча,
тугий кавалок розпачу і гніву,
мій тонкогубий шепіт,
спорожнілий дім,
снага і рукоять меча.
все, що здобув, — тобі несу,
тобі — промите в плині власною рукою.
по лінії життя так суне з воєм
одна з найбільших рік,
найдовших війн.

в потоці першім прориває греблю,
на другий сплеск — надломить береги,
повторює з надбрівної дуги
знайому форму.
потім оберт третій —
втискаю в груди вигірклу броню:
заюшену уже не відділю
її від себе.

а серце — острів дикий, розпростертий,
черві́нь і умбра,
сатанинський цех.
і все ніяк не зни́діє лице
твоє переді мною. так роздерти б
оце помутнене, що тягнеться, єдна!
так пророста свіча, що все це стерпить,
з самого дна.

○○○○

стоїть вологий серпень перед вікнами
скінчилось літо вибухом грози
прийшли янтарнолобі з перелітними –
несуть меди під самі образи

рідкий метал викочують на видиху
рідка земля опалює на вдих
і місто ошаліле ощетинене
ярить в надрізах чорно-золотих

печуть асфальти на які ми падали
забігши в двір – подалі од вікна
і жалить пам’ять і підносить пам’ять
чверть місяця як скибку кавуна

окалина

знов над лицем вихоплюю росу
з холодним свистом, механічним проблиском —
сльозину усамітнену несу.

усе навкруг, поглянь, до чогось горнеться:
ці висохлі дерева — до тіней,
ці кручі прибережні — до вмурованих у рівну борозду
зелених хвиль,
пливе, як баржа, весь Труханів острів,
і йдуть над ним розбілені дими,
і миготять за ним мости і пристані,

я вже не знаю цих стомильних відстаней:
лечу, лечу до тебе — обійми.
а як не вікувати — обітни
все, чим я ріс живий із цього літа,
і витри мені з рота так, по літері,
усі начитані тобі листи.

і висуши усмішку,
що встає, як дужка сонця у тумані раннім,
коли до тебе говорю в умі,

і випали той захват, що в мені вулканить,
коли збираю знов тебе по пам’яті,
по волокну, по нитці зоря́ній
насотую.
нанизую, ловлю
ці папірці, розкладені по колу.
історія від першої особи —
загрублий опік на руці —
хай коле,
висвічує
усе, що я несу тобі, як доказ, —

окалину, що виплакав із ока.

ТИ ГАЛАКТИКА

Олеші, моєму сяєву

літак

вилітає з-під сонця срібний літак
якого нема
сідає на крило заворожений янгел
гіркувата мжичка повела місто по колу
і хтось лежачи на даху
відкриває нову туманність

я чекаю на твоє повернення завтра
а ти прибуваєш не сказавши ні слова
сьогодні
розступається вода в ботсаду
скрапує світло з лоба медузи
до голови дракона —

я житиму в цьому домі з облупленими вікнами
зі стіною приставленою до голубої мряки
як ти коли ти відколи
в оранжереї міряю ліктем чи вистачить місця
між двома вазонами
приземлити отой літак

ти галактика

I

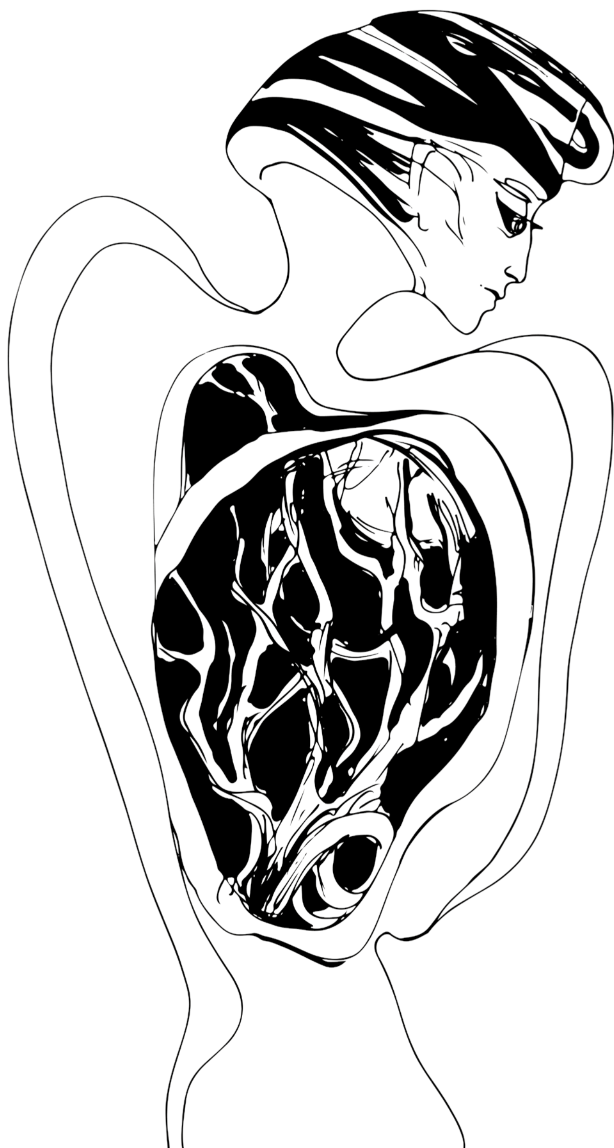
ти галактика
зіниця чорна тягуча
солярні поля грайливої райдужки
дивися
дивися
отак із-під лоба і брів світлоносних
мов сонце ряхтить на озерах — всміхайся
допоки на трепіт води не ляже остигла рука
ти галактика

II

пташа що злилось в кулачок
вмістилося в човнику з твоїх очеретяних пальців
а кажуть то серце
іще неоперене
радістю
щебече щасливцю:
ти перший мене віднайшов

забудь все що знав — то жура
потьмарені грубі сувої
ступай крізь вогні на нитках
по тисячолітньому дереву
сюди не торують стежок
цю глиб не знаходять радари
бо пісню таку
народжує світ із ніколи
і в рот дзвінкотілій пташині один раз вклада

і креше вона на розрив
своє несловесне осяєне
іскрина припала до губ луною іде по землі
і тілу її тонкоперому
не треба ні бога ні зграї –
лише б галактичний окраєць
вловити в усмішці твоїй

supernova

дерева що танцюють румбу
на схилі
під бароковими стінами
угинаються чорним випадом тіл
чіпляють колінами мряку
сутужна вона помережана
сирен затяжним голосінням
лобами спітнілими й спинами просякнута

он дерево схоже на тебе
високе і плавне
на нім уся тяглість води
дощової і талої
змокріла сорочка розстебнутий комір
шия
така слухняна
і світла
притягує
так за неї і взяв би

а он гілки наче руки мої завиваються
пальці у вузлах
долоні у бри́зках
ко́взають станом твоїм — такий тоненький
наче себе обіймаю

так близько
вібрує в лелітках кора
боюсь надломити

ось ти
стоїш у просині нижче за течією
дивишся на зорю —
а вона із мене різьблена
рівним огнем точéна
променем її прошивають знамено квіту ніжні покрови
гніву в ній і любові як і в мені — порівну

і заки в роті твоїм
перевéрнеться відповідь
зануртує затвердне
співучим оловом
на схилі де румбу танцюють вітами
вибухне
супернова

біля ліжка

ти сьогодні лежиш, завитий у кокон,
крутишся у гарячці,
волосся навкіл голови розсипане хмарою,
пальці між подушóк закладені.

такий прозорий.
диха пір'їнка грудей:
надимається мостиком і затухає —

так би й огорнути всього тебе з руками й ногами.

бачиш, зім'ята постіль —
це я сиджу скраю ліжка,
це тінь моя нахиляється дивитися, як ти спиш.

і навіть не будучи — буду,
і є, хоч мене й немає поблизу, — увіруй.
в оранжеві віконні квадрати ломиться квітень
і кожну їм грань облизує.

твій біль — то мій біль.
і де ота міра?
де?

магнолії

це сьомий день твоєї глибини
і музики невидимих гобоїв, флейти,
месмеричних скрипок
і всіх стозвуч, які звемо любов'ю.

непогамовні витоки її —
то сходи гвинтові, що мчать у відчаї
до наших зболених змілілих серцевин.

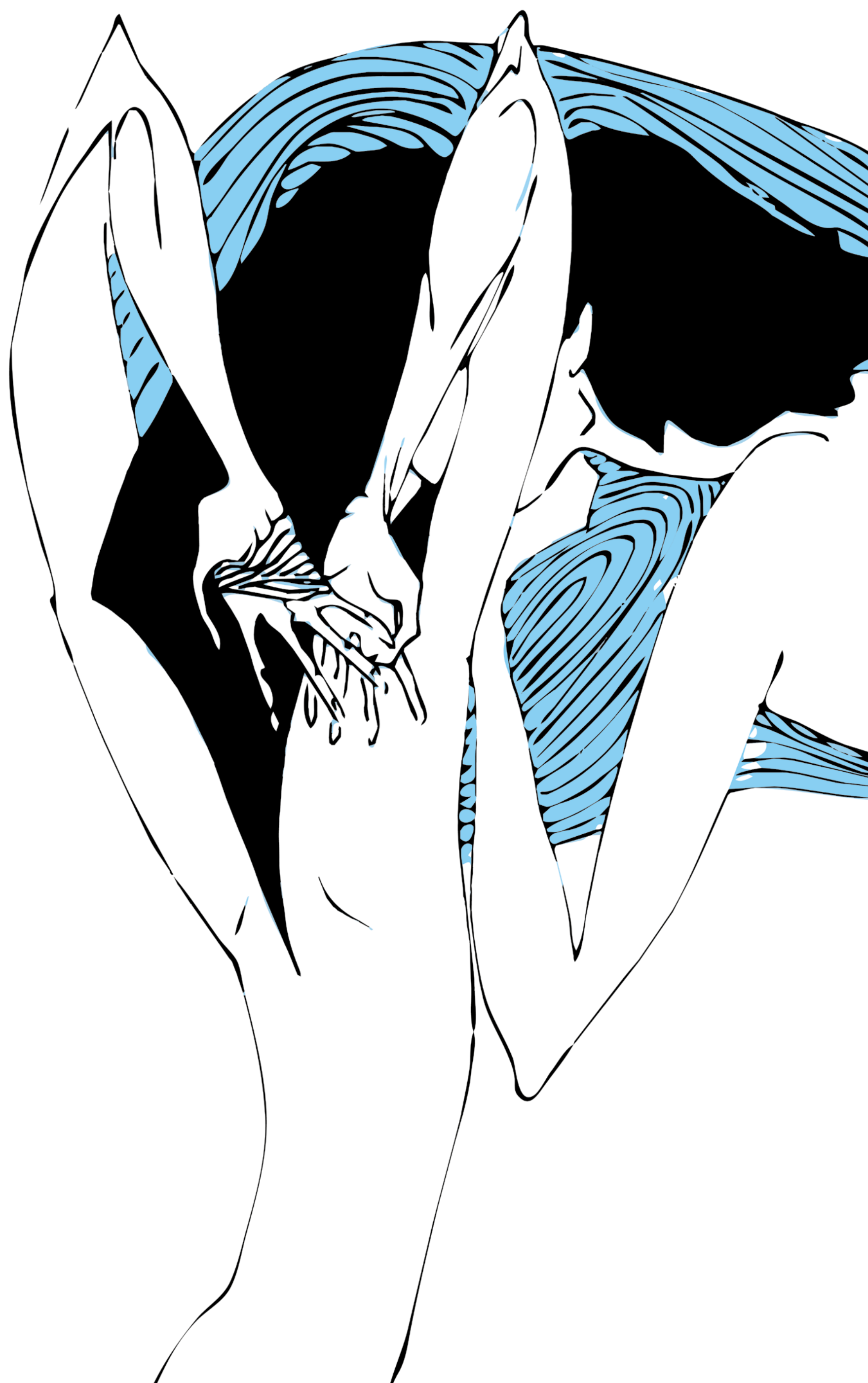
горобчик слова, пущений з предпліччя
у квітування оркестрове саду,
дає надію і новий початок,

де я один
і ти один,
і ми
єднаємо свій крик у суголосся,
і ниє,
і вимолює,
і просить
усе навкруг:
прийди, прийди.

магнолії рожевий човник, дим міжвіття
у бірюзі й фатині неба світяться.
і ось вже ти притягуєш до себе
стрункої гілочки надламну лінію —

так обійняти б наймиліший стан!

а звідусіль яснить
і густо пахне,
немов квітковий народивсь архангел,
і я із ним
із пелюсток постану.

oooo

така тут нестерпима одинокість
ходить. колишуться фіранки — синє мрево.
оглушливо засутеніло дерево
навпроти вікон. он, де
горіх, який садили, може, вдвох.
чи вродить?
та і чим?
невже огненним плодом,
як викриком.

прости вагу цих доторків загрублих,
армованих лещат долонь
і губ,
облизаних хапливо проти вітру.
нарешті ти в обіймах, ти весь тут —
і я виходжу на твою орбіту,
хоча ще досі при отій зимі,
одна в одній собі.

механіка наскрізного вростання,
іще не вивчена твоя лежить рука.
невже жива у нас ота щемка юнача
ніжність?
та,
що заболить
од слова необачного і руху.
ти тільки притулись, її послухай
тремкий м'яку́ш,
орфейну тінь тікаючу.

і все мине: недіждане і зле
опуститься подалі до захóду.
зоря, що впала й підсвітила воду,
виклублює в собі
займисту ніч,

щоб ми спустелені удвох по ній пройшли,
пожовклі груди пройняли розмаєм
і ти сказав: як я тебе приймаю,
то так і ти
колись прийми мене.

оооо

вкласти його б тобі
затиснути між зубів
до збіління губи замкнути пекучим ротом
його що зупинить хід
у жилавім кубі домів
в антенах під шиєю й над
у надрах сигналів і соків

як О золоте розчахни
як А закривав язиком поверни як Л
і виштовхни М
надірви листочком у прожилках свята
я тут стою – і у мене танцююча жовта тінь
я тут – і мене колотить
і розриває на атоми

вклинити врізати між
стукотом і ребром
скупість міжгубна має
свою непідйомну ціну
бо я із тих навіжених
що кусатимуть дріт до основ
поки не спалять себе
до останньої іскри

○○○○

ми з міста квітня,
втоплених зливами вулиць,
сходи широкі минаємо, наче нуртовище річки:
встелені колись килимами у цьому старому
будинку — тепер вони вири і кам'янисті пороги.

чи сплавлявся хоч раз ти надніч і чи весла ламав?

перевертає наш човен
і осипаються стіни,
скелі цегельні на розтин ідуть
і каламутна вода грається нами.
двері хтось прочинив — білі нутрощі дому
видко знадвору, як випнуті зуби у велетня:

он столик на кухні, за яким ти сидів,
піаніно розібране,
шпалери й платіжки,
записка купити карміну і умбри,
пусті фоторамки, розщеплені навпіл,
ліхтарики пляшок із джином дрейфують з кімнати в кімнату,
і вся оця пам'ять —
скільки ще там терабайтів лишилося? —
іде за водою й за нами іде.

я сьогодні дзвонитиму довго — вмикай домофон.
я з букетом нарцисів і сміхом,
і жилою паводі.
у жовтавому сяєві скла твій майнув силует —
од вікна до вікна прокотилася тінь.

опроявлене
підпирає під дих —
ось воно,
ось вже тут,
дивний лоскіт за коміром —
все ніяк не настане!
так люблю оцей відлік і тепле
завмерле чекання.

то давай одмикай вже —
буду гостем твоїм.
ну привіт.

oooo

щось глухо вигукує із-під кори
мого перестиглого тіла
в нім чавиться плід і стікають солодкі нектари по ліктях
і множиться темінь і падає зла й обважніла
в нічний дзвінкобокий цебер

з минулого літа на денці дірявім — оса
несу її ніби у чаші вишневого змерзлого озера
маленьке кружальце в відрі —
байдуже як небеса як райдужка ока твого —
розляглося

цей стриманий лід
якби мені хто показав
як знов замигтять понад ним два човники напівприкриті
і як з них сочитися буде ота бірюза
яку я в тобі як у морі лютневім примітив

глибокий екран що зяє куди б я не йшов —
вікно що розчинене лунко опаленим кроком —
транслює мені як за швом накладається шов
і ти поміж них як свіча — нитку білу висотуєш

так тисячомильна зав'язла між нами межа
скупий водорозділ по крові між серцем і мною
пороги болінь зачаїлись в узорі хрещатім
ти скажеш — красиво
а я скажу — із любові

oooo

ввійшла зима у березневу твань
шматує шалик з інійних мережив
і я біжу аби відпити першим
з твоїх очей найголубішу гавань

графітне місто — скиглить чорнота
нагостреним кутом в сліпому колі
і присмеркова готика виколює
над соснами твою тонку поставу

он білих вій прозорі терези
виважують цю темряву і простір
і намітає снігу і заносить
а як покличу — не одповіси

зімкнувся дім до розміру зерна
квадрат стіни скруглився до зіниці
і слід на сходах досі ще срібниться
де я стояв

• і я би ніколи не зажадав твоєї любови, якби був

не готовий боронити її своїм тілом і словом ·

оооо

немає ні слова — а тільки ніжності дим в узголів’ї —
бузкові потоки летять —
немає ні слова

і гніву й обиди уже не вивергну

одна біла павідь на зриме й незриме лягла
і заступила лице
і пройняла до основи

засмійся мені засвіти
хитнулася хвиля убік — і відпустила
це ти зметнув отак пасмо із лоба — сухий колосок —
волосся із запахом сонця і теплої солі

немає ні слова —
золисті бархани
і гомін між довгих вогнів що поодаль розсипані

на іншому боці лиману — твій дім

стою на вологім піску
прорізається видивом тьма: у твердий фіолет
зоря в перегуках біжить
і викочує мідні браслети у затінки світу

я не маю ні слова а ти все одно говори
нехай за обох твоя пісня відмає і вийде на берег
а ти точно з своїх тільки хтозна з яких
і коли
з мілини оцієї мене забереш

каштани

пригаслий день, мов латка на плечі, —
квадратик меду з розпашілих вікон.
громи над містом, до яких не звикну,
вода, що то затнеться, то ячить.

і сну немає, і усе вві сні:
з кімнат сусідів — місячна соната,
і вуличка під стінами картата
здригнулась — калатає на розрив.

каштани квітнуть — подивись — каштани!
тендітні шиї, кучеряві німби.
і ти такий, якого я хотіла б,
і вже тобою весь пройнявся травень.

біжімо притьма стежкою навскіс —
рука в руці. зоря, набита в грона,
хай нас веде по куполу скляному,
допоки ми не наточили сліз.

дивись

ти скажеш дивись —
і скло наче віск попливе
віконниця хрусне і в по́мерки світло завалить
від пальців твоїх затеплюють ключі
розгориться камін
в розбитому горщику знову проклюнеться папороть

цей дім ожива коли думають в ньому про хліб
про фільми на стінах
левкаси і вивчені ноти
ти скажеш дивись — і до звуку пригорнеться тінь
і тіло саме буде в нетрях кімнат витанцьовувати

це літо на кіптяві —
жовта настоянка сліз
шумливий потік
що іде на підточені палі
за мить до падіння ти лунко промовиш — дивись
а біси би всіх вас нечулих і ствердлих забрали

а тільки би жити удвох за квітчастим вікном —
то мчати на хвилю то бути під сонячним мо́стом
віконниця хрусне —
і сяйво накине крило
на всю одинокість

сонцестояння

у ніч проти літнього сонцестояння
я розтулив жовте коло — той обруч у себе на лобі
і вийшов у сад за блакитні потріскані вікна

чи ж бо ще довго ти їстимеш квіт з мого серця
до ласки охоча і звикла

озвися!
ти тут поміж листя
терзаєш співаючи мій корінь за коренем
лискучими цівками цідиш із мене отруту як із осиного жала

гонитва у лоні смарагдових стебел і шепотів стомлює
але все одно креше розсипи сміху
і досі триває

здуваю пилок із плеча мідяним розлітаюся шалом
і стверджую знову і знов
себе у красі і довершеній лінії глоду
вербова симфонія владна над одягом талим
он гілочка вже розстебнула квітчасту сорочку
дряпнула у груди —
й стікає по нитці пахуча олія узорів

я не потурав тобі ні
до нових листопадів готуйся
чудні вітрові нестимуть погорду і гнів твій розпечений
допоки ніхто тут не сердиться
не обриває довірливих речень
ходімо пліч-о-пліч
зростивши і руки і кучері в одне
вібруюче коло

ця ніч на купайла
пахтить підгорілими джинсами
я ще не обпікся тобою
стрибаю над білими ватрами
і місяць стоїть наді мною великий і повний
це я перелюблений я що не знає злоби
і не має оскалу –

лови як умієш
назви як могла б
і тримай

oooo

куди подіти голову куди
оці гризоти й німоту квартирну
митарствують останні дні весни
поміж пляшок з бальзамами і джином

кому вернути усміх цей кому
такий ще від незнання він сяйливий
а в люстро подивлюся — рота кривить
і між губами риє борозну

хто гне ці лози над очима хто
кому ти служиш внутрішня машино
став механізм розсипалось начиння
бо нелюбов

●●●●

вона прийшла й не буде їй кінця,
всього у ній по вінця і надміру.
навпроти серця зяє жовтий вилом —
не затягнувся.

піддайся їй і затиск свій ослаб:
нехай вона охопить, приголубить,
а доведе до розквіту чи згуби —
побачиш сам.

вона ніколи не спитає: можна?
у переддень теплá — чаднá і дика,
у передгроззі — точить срібні ікла,
клич переможний.

у ній усе нагострене на бій,
бо завше так дається — тільки з боєм.
вона уже в зеніті над тобою:
дивись — поборе.

****

полелю! —
постава струнка
напружинений крок
вінки розрослися круг лоба
над скельцями зору
тендітними пальцями вже розсувається морок —

заграй же!
в сопілку твою золоту закотилося сонце
в сліпуче убрання у білі скафандри
в осяяний теплий рукав

молода абрикоса
квітчасте крило тобі на підліт подала
і ти зачепився за гілку
гойдатися на́взнак на ній
майнути донизу волоссям

це я
отой дерен шорсткий
що виціловує ступні тобі і відпливає у променях

це я оте дихання
що гладить розніжену голову
й осоння широке своїм ярим спалахом повнить

це я розливаюся вирами
іду не вчуваючи втоми
і шелест одчайний що у тобі заговорить
це теж буду я

неспізнана юнь на четвертім десятку росте
і стежку ламку
обводить огнем-оторочкою
і голос на заспів дає
і заступає од скверни

покраяне зе́рня сердешне коли поріднитись захочеш?

заграй же мені
жовтовіїй високий полелю
боління щоб змовкли — безсилі тебе перевершити
і може ніколи не жив я
і може це буде уперше
коли на мій крик
інший крик
хоча б раз
відповість

летим

і посвистом покликати,
і йти
за мить до комендантської
узвозом.
в затемненні буяють білі лози
і рвуться вереміями бузки.

як лоб до лоба,
губи до брови торкаються
і миготять повіки,
один до одного іще такі незвиклі,
рівновеликі в стінах самоти,
ведемо відлік від зелених зір,
йдем на розбіг — і тінь тремтить над бруком,
і небо розсипається і стукає —
летим,
летим.

острів

такої весни я ніколи не знав і не знаю:
у білій воді розпливаються кола бузкові,
стою по коліна у теплому мареві — хто він?
вода піднялася по шию
і застить — ніяк не розгледиш.

укотре мені отак відбиратиме мову,
щоби, вхопивши повітря, я знову вимовчував?
усе, що колись давалось на двох,
тепер у мені є одному —
яро вирує і проявляється поночі.
порухом край відхили і побачиш:

он димна ріка повновода
сама розступається,

острів у ній — чорнотіла зіниця.
каштанова райдужка світить — і золото сяє на рифах,
жовтить мілина.
дай же мені надивитись —
у зелень ріки зайти так повільно і міцно
зростися із хвилею,
стати одним організмом.

осявана весно, якої не знав, — не минай! —

тобі усі соки мої од стоденної пустки,
з мовчання проціджена, молена в жар гущина.

відходить вода — й на піску в ній сумирно поблискують
огні дві зорі і дві дужки брови
непізнавані.

oooo

ось і це зчервоніле коло
початок захо́ду —
сонячний щит
на кінчику пальця
як олов'яна крапля
що танцює під паяльником
рухає нами
втілюється у нас
он руки її мої і твої переплетені
он її яре знамення постає із нічого —
вібруюча плазма
розпалене озеро
проросле зе́рня —
здіймається вгору
вище і вище

дивись
це ти прокидаєшся із його розбурханих соків
литки коліна плече за плечем
розгинається спина
просвічує
найпрекрасніша шия
м-м-м-м
прозора смола улеслива
тягнеться далі
із неї бутон голови вирина
пломеніє усміхнено жариста півонія
солярна корона над лобом
завивається вгору
вище і вище
дивись

жар вигрібати би з тебе
глиняні чаші випалювати
іменем твоїм розривати легені
розмикати хребці
розлітатися бризкам
витворювати б тебе
ліпити по пам’яті
ніжністю тонкоперий
що кружляєш так низько?

сонцем прийшов обрамлений — сліпучою ниткою
і голосно все озивається у мені
переливом викочує кільця неонові між губ повислі —
мало не вислизнуть

ось і це зчервоніле коло
стає проти ночі

і зранені ми перед ним і такі незахищені
полум’я в кулю гучну заверта язиками
і очі твої наливаються рожевим і аметистовим
і тьма наступає

найвища у домі свічка

поси́вілі голуби вистукують по черепицях
накрапує біла лютня із місяця молоком
і крутиться межи брів ця ніч од якої не спиться —
замулена довга ріка
розібгане полотно

пливуть погаслі доми навстріч як вертепи відкриті
в чарівнім диму до колін на ліжку стою як в човні
і брижами ходить стіна і видно за нею де світять
найвищу у домі свічку зоставлену на вікні

і там де майнув її лоб ти знов мені світлий привидівся
блукає за воском отой потайливий спалах і знак
за віями в тебе вода — торкає срібнить хоч умийся
налий цього сяйва по вінця з насупленого русла

і все що в мені одгуло на коло зміцніле вернулося
виводить білесий потік на стишену теплу тропу
найвищу у домі свічку видно із кожної вулиці
і я на неї молюся
на зови її іду

ПУНКТИРИ І КОНТУРИ

oooo

заварюєм чай на усіх
передаємо по колу
і стіл наш круглий
і лицарство наше удаване
сумнотілі естети у присмерку лампочок
діти дітей що росли на уламках імперії

хитає з гірлянди зірка і місяць хитає
хто ви всі хто
я знаю вас і не знаю якщо заговорите

заварюєм чай
червоно-коричневі склянки димлять
і видко тільки як руки над ними сплітаються й гаснуть
передають ножа щоб урізати кусень уваги

немає долоні без лінії сонця
нема голови без надривного запаху вітру
незвиклі комусь поступатися
нездатні до когось тяжіти

крихкі й пломенисті водночас
при цьому тьмяному світлі
неясного віку і переобтяжені змістами
з пробілом
залишеним для любові
який так ніхто й не заповнить

ну що
кому іще чаю панове?
підставляйте чашки —
зараз поллється вогонь

пунктири і контури

I

я скажу «привіт» не по-нашому —
і на мене вся алея обернеться,
зашарудить листям,
закашляє, замугикає.
так розлого і зелено їй,
досі тепло. і рясно
біля станції: галаслива вечірня процесія
розступається,
як над іншими виринає
зосеніла твоя голова.

II

«Театральна».
до неї ведуть усі навігатори,
а я не поспішаю піднятися.
стою довго на сходах біля виходу із метро
і окреслюю контури
твоєї спини. проводжу повільно
трохи сутулу і найтремтливішу лінію —
від плеча до плеча —
а ти сидиш на парапеті
і мене іще не побачив.

III

я тепер не підходжу до нашого виходу.
ми там розмовляли на розі,
ми там домовлялися стрітися
ламаними реченнями,
тиснули руки так довго
у перший вечір знайомства.

чому я тоді не спитала,
куди падає наголос у твоєму імені.
тепер переходжу на інший бік,
навіть коли запізнююсь,
навіть коли червоний.

IV

блукаючі вулиці,
які мені не розділити з тобою.
пунктири ковтків між сиренами,
пунктири кордонів.
я креслю пальцями карту в себе над лобом,
малюю посрібнених рибок
прямо в повітрі —
нехай допливуть.
і у кожної буде у роті
крихка голуба намистина
із вкрапленнями зеленого —
моє послання для тебе.

●●●●

теплі ведмеді лісу —
пахке гілля ялиць,
спини у синім потьмарені,
лоби у злоті, помережані обриси —
Карпати у вечірньому сонці.

гнеться Прутове тіло вужем —
малинові бризки останнього світла сьогодні,
і камінь від каменя лунко відскакує,
і завертається шлях наш у глибочінь.

притулимось міцно до стовбура
шорсткої нагрітої брами,
сум наш весь віддамо
тужавим смерековим стінам.
нехай тут пронизане серце німує,
а віти довкола чорнять,
розливаються криком могутнього птаства.

князівні смарагдовій — строгій сосні
наш уклін.

тобі такому

так захлинаються за коміром слова —
не всидіти,
не вимовити прямо;
і білого колосся ясні плями
все жéвріють із темного кута.

то надить так,
то сліпо відверта —
і я не знаю ймення, ані дому.
як вийшло бути тут тобі такому?
не тямлю й слова —
лиш передчуття.

а, може, то намарно?
поволока?
находить місяць на жовтавий ріг —
та тільки світить ясно і висóко
між брів твоїх.

це місто війни

знов наснилося, друже, як я голову твою обійняв:
просто взяв і схопив її міцно руками,
притиснувся лобом.
вона пахне грозою
і вологою м’якістю трав,
земляними грудками
і високим озоном.

зариваюсь лицем у її ясножовтий вівтар,
позолочені обручі котяться, котяться долом —
якби можна було, я б з тобою довіку отак
головою до голови
простóяв.

кожен ранок тепер, як одна прямовисна стіна, —
так вростає між нами за милею ще одна миля.
і це місто війни стало більшим за інші міста,
бо у ньому був ти
і тобі я у ньому повірив.

за краї

наші прóвесни — литі, не вилиті.
за дугою надбрівною — тьма.
чорним воском іде по суцвіттях
перегіркла оця зима.

б‘ється вогник із синього відчаю,
палять біси свої язики,
а я вичитав — я тебе вичитав
на загоєних картах руки.

нащо водиш ножами над тіменем,
замовляєш на довгі літа?
я багатий лише твоїм іменем —
не скажу його, хто б не спитав.

заки майво твоє пшеничне,
як циклон, наді мною стоїть,
то й не страшно, і втратити нічого —
тільки литися
за краї.

золотолоба свічко

я вкладаюся спати при чорній зорі
полив'яні доми розп'ялися у присмерку
хто це хто наді мною так довго стоїть
невже ти — золотолоба свічко?

знов поставиш коліно мені на плече
і обхопиш лице отак міцно і гаряче
щоб ніхто не побачив як все змиє плачем
як засну щоб ніхто не побачив

перехилиш за бильце свій восковий стан
наче деревце липи м'яке і високе
загойдаєш мене тихослівно стечеш
жовтобровий і місяцеокий

і не буде таких вже ніколи й ніде
за осяйливим літом прозора гонитва
тільки раз отак свічка мене поведе
і затопить лиш раз таким світлом

оооо

земля довкіл — зчорніла кров жива, верстат, що диха
і пряде із жили тугими килимами квіт тужливий
і повню, як хлібину на жнива.

а ми з тобою ніч проворожили і прикипіли до віконних меж.
що ти з собою за обрій візьмеш,
який уже прокльовується силою?

один без одного — як тіло без осі,
списи без вістря, змоченого рясно.
на два лоби мутний день без прояснень.
зроблю, що схочеш — тільки попроси.

вологі груди першої роси: майне між них наболене й минуле.
цілуй, цілуй — нехай тебе обнулить і піднесе на повні голоси.

°°°°

що це втискає величезне сонце мені між лопатками
годує щодень не розтуляючи рота
а поки я сплю око виймає за оком
і голови білих півоній вкладає натомість

заюшені соком червленою теплою м'якіттю
дні що зболіли у пульсах міської аорти
я їх повиписую цими надгубними знаками
кожну шпарину ще не загрубілу
ними заповню

пливе твоя чайка із напівсну напівпам'ятна
на берег брови хвиля іде з бурштинами
і ти у човні лебединий до ока причалиш
я боюся води
але умію чекати

oooo

мої руки золотими нитями густо укриті
мережива що світяться після обіймів

куди їх подіти?

прикладу до лиця — проступають променисті узори
покладу на коліна —
ноги оплітає золотою лозою

і я мчу стрімголов
такий невагомий прозорий
за краї грозової дуги

всередині себе
я говорю із тобою так часто
що як кинусь вночі — опромінюю цілу кімнату
і боюся із неї пропасти

незгасний

чого не торкну
то усе як той спомин про тебе засвітиться
не лишилося вдома неосяяного тобою місця

мерехтять павутинки від пальців до самої підлоги
зі щоки що тулилась до тебе досі проблиски білі виходять
їм так вільно і холодно

цей пожар жовтогубо і жадно облизує стіни
витискає шибки
б’є босоніж у постіль до тліну
вимкни світло — тривога лунає вже третю годину

а мій будинок
панельна висотка у магічній заграві підсвічена
безборонна мішень із любови і тихого відчаю
у вогні тонко видима

тільки нічого
дати вже нічого
як і виридати над пустими обіймами

oooo

твій рот говорить про каліцтво бога,
про довгий присмерк над подвір’ям школи,
про вирву під колінами і кволий
твій сон, коли о третій тільки ліг.

і хто б подумав, що банальний збіг
обернеться на звуки лазурові.
війна — то час для віршів із любові,
яку із себе ти родити зміг.

та де там їй розвиднітись і вийти,
залитись сміхом на осяйний лад.
напівзабутий радости парад
безпомічно лежить засохлим квітом.

а ти ідеш прожити і зустріти,
на кожну милю маєш оберіг.
і на подвір‘я школи сходять діти
зі снів твоїх.

oooo

льоди каламутні льоди стіною стоять монолітом
схолоджені ікла зими
і я сам-один перед ними
супроти їх скла що опалює
ліктями б’юся й колінами розсуваю ці
брили промерзлі
у своїм помутнінні

а за ними — на іншому боці десь твій голубіє дім
у хвилях лілових потоплений
в пахучих нічних фіолетах
коли ж бо притиснутись міцно
лицем до цієї стіни
то видно і пролиски вікон
і вогник блукаючий що миготить по кімнаті
а з ним і твоя голова
над книжкою м’яко похилена

така гіркота прорізає до шиї припалою ниткою —
не виридати із криком
не вимовчати не виклясти
то нащо гатити у стіну цю —
мені уже майже тридцять —
достатньо дорослий щоб знати
коли не відкриють

а я все одно не здаюсь —
заюшений лоб не болить
і тала вода заливає усе що зумів я розгледіти
тільки би стало тепла в мені
плавити стіну цю й
тве́рді скляні розтуляти
як зуби арктичному звіру

в мені ще жива оця віра
якої з літами все більшає
і лоб твій ясніший щораз коли я напам'ять вичитую
отак обережно по лінії голову твою сонцевітру
як за бровою брова птахом злітає і віршем —
усе що мені не далося
усе чого не розвидіти

коли заштовхається березень
і випаде в море сторікий
і ожеледь сіллю і м'якіттю
знов під ногами заміситься
не буде пустих ані дня ні години
ні понад павіддю місця —
усе оживе й загуркоче до тебе
з цієї сторі́нки

oooo

як подивлюся в ринви твоїх тоненьких зморшок,
то знаю, що течуть з них води навпростець.
сміються тільки очі — а так без міри хо́роше,
і так прозоро ходиш,
мов світ тебе несе.

такі густі озера — не звидіти, не виплисти.
на дні дві зграйки рибок — посрібнена луска.
що дивишся так зелено,
високий, незаземлений?
торкнуло тільки раз —
а вже не відпуска.

і тисне, і росте всередині овалами,
між ребрами струмить печать з твого лиця.
і коли б я сміливим був і трошечки зухвалим,
то взяв би твою голову
та й міцно обійняв.

дерево печалі

і снить в мені це дерево печалі.
на жовтім гіллі золотаві ниті хитаються над сяєвом опалим.

а я би все віддав на цьому світі,
щоб знов прийти під сонцеверху крону
і влитися у голубе міжвіття,
дивитись так у прозелень бездонну,
щоб і вона вдивлялася у мене на тисячу своїх очей зелених.

не розмикати пальців — охопити
цей стан, роками виструнчений рівно,
втонути з головою у обіймах, великих і пронизаних мовчан-
ням.

моє далеке дерево печалі, все, що я можу, це стулить повіки,
щоб далеч ця глибока і сторіка зміліла, відійшла за межі серця.

маленький згусток вій твоїх торкнеться —
те, чим я є,
і те, чим можу бути —
скляним розливом і тремтливим звуком.

на вузлуватих вітах пташка з півдня
для дерева заводить свою пісню.

вулиця твого дитинства

ця вулиця твого дитинства пшеничноголового
звучить у роті так м'яко «іє-є-єла»
наче відкриваєш флакони з олією
і розливається сонце північного вересня
скупими потоками мерехтливими
від маківки аж до самої ріки

а ми ідемо
і стрічають дерева нас після дощу як свічки
у мовчанні вогкому
в останньому проблиску світла —
високі й смиренні літами огорнуті свідки —
коли яка зморшка прорі́залась нитка за ниткою
коли розтеклися прозорі канавки у тебе на лобі
усе вони бачили
усе вони знають

вихоплюють кожне місце із найдорожчого затінку пам'яті
як із кутиків радісних або скривлених в розпачі губ
усі твої перші прозріння і сльози і пестощі тут
порослі між вулиць і коренів густим золотистим орнаментом

тепер ти ступаєш широ́ко у мокрі квадрати асфальтів
а тінь струнка й напружинена вібрує звучить молодече
та глянь-бо он хлопчик маленький біжить
по тіні твоїй єлейній — нога в ногу —
стрибає обірваним реченням
хапається ззаду за тебе

а потім на видиху враз порива уперед —
і стане так серед галявини
оберне голову — і уже прозорий-прозорий
синіють тільки очі у полисках калюж

прислухайся — він ще досі носиться між дерев
місить ногами пісок
зазирає під капюшон кам'яному хранителю домашніх ключів
розчиняє вікно на останньому поверсі —

цілий сувій непрожитий йому іще не відкрився

цей згусток маленького щойно набутого світла
із тебе і досі дивиться
до мембрани зіниць підступаючи близько

і тепер як заплющую очі
то не гострошпилі собори
не грифони і леви мені проявляються з темряви
не барвистих кварталів мозаїки
не вітражні храмові скельця
а щемить десь у серці так глибоко
оця тиха
вся у теплому маєві шепотах листя
далека-далека
вулиця твого дитинства

oooo

вересневі метелики виходять з металу і бруду
повивається дим над хребтами станційних мостів
я біжу переходом
а навколо так мокро і людно
перестрибую перламутри
калюж і мастил

і летять павутини — то розірвані венки на литках
миготять-миготять під коліном
на забризканій лівій нозі
я ніколи не мчав так до когось
а тепер он із серцем наввипередки
все шукаю перон і табло
і боюся спізнитись

що несе в мені тіло гаряче як сонце оранжеве
так широ́ко при нім вибухає цей безмір і чад
яким буде те слово що ти першим до мене скажеш
ротом змовчаним на рубежах

потяг твій прибуває сьогодні сказали з затримкою
йде по лінії дим і йому все не видно кінця
і прокурена форма не землею запахне — а жінкою
і з підкладу засвітиться

стіни мовчання

це стіни мовчання, які я не знаю, як обійти,
звідкіля підступитись, з яким ритуалом
рити тунелі й ходи,
звідки пускати сигнальну ракету,
роздмухати дим,
що збудувати над муром, аби промайнути над ним.
де інший є бік? і чи є взагалі сторона,
де може скінчитися ця неохопна стіна?

мене все життя научали, як воля стострунно веде,
в ущелинах книг, у пігменті пряде свою нить до людей.
та тільки ніхто не сказав, коли й з обладунком яким
підходити чи підкрадатись до цих непроявлених стін.
тож я свій знімаю шолом і лобом торкаю плити
в надії почути з-за неї: «як ти?
що з тобою? де ти?»

для Берті

цей лист ненаписаний круглий як колесо
я його проживаю і ним упиваюсь
кожен рядок як надбрівна дуга
що обходить лице твоє
закадровим голосом

я знаю напам’ять
і веду цю війну
за кожен пробіл
і кожен апостроф
за Р як червоний північної осені
за тьмяні меди магнетичної М
за сплеск голубий непокірної Б
і С як твій погляд у солі вітрильній
за О як вогонь що підсвічує тім’я
і безкомпромісну радісну Е

тебе в них тебе так багато і мало
і жодного натяку
жодного знаку
цей лист я б давно вже до тебе відправив —

все ясно і так
без перекладу

••••

і най ніколи тобі не буде темно,
не буде боязко, не буде тісно —
тоненькі змійки по синіх венках
іскристим плетивом розлилися.

коли триматимеш ту наймилішу,
тобою вимолену тиху руку,
най так сутужно не буде більше,
а тільки сонце з грудей вистукує.

і щоби ясно так — раз трапляється.
і сяє на́скрізно — між вій просвічує.
моя спізніла самітня радосте,
твої лютневі глибокі вічі,

нехай ніколи не буде темно вам,
не буде боязко, не буде тісно.
он бачте — ходять вогні медами —
вони із мене вам розлилися.

МОЗАЇКИ

тексти 2019–2021 років

29 ударів

її голос обривається,
як електрична лінія,
біт її сердець
мій забиває слух.
я бачу її у білому
у металевих басейнах,
вона — нерозкрита лілія,
а я її п’яний друг.

вона зупиняє ліфти
і царствує над сигналами,
вона гнучка й безсистемна,
а я її хмурий біс.
побудь для мене буддою, арахною чи пожаром,
замкни, а хочеш — розплав усе,
доки я схóджу вниз.

вона приставляє до лоба
пальці свої, як кольти.
вона — це моя подоба,
неназваний брат і суддя.
у ніч, коли я прокидаюся із криками і ознобом,
вона з узголів’я виходить
невиспана, як і я.

в мені двадцять дев’ять ударів
у клітку цієї крові
і двадцять дев’ятий поверх
будується в голові,
я бачив людей із крилами, поки нарешті не вмовив їх
тримати свій рід подалі
од мене і од землі.

бо голос її обривається,
коли скрізь спокійно і зелено,
бо змалу вона не любить
м’яких і субтильних божків.
я бачу її у білому
у металевих басейнах —
тонку синьогубу іуду,
таку,
як завжди й хотів.

оооо

радіє літо
в радості тілесне
із обертів гвинта і сплеску весел
міцним канатом туго підперезане
на цьому як цілунок чистім плесі

в легкій воді смарагдові сережки
твоє лице як сонце безбережне
на мокрих спинах із тіней мережива
гойдаються і липнуть до одежі

такі турботи — білі й кучеряві
засмаглі ноги в куряві стрибають
усе навкруг сміється і розпалює
рожевооким і рум'яним шалом

тримай-тримай — я обійму і виїм
пахучі яблучка попід розлогі вії
у мене не бувало ще неспійманих
а бранці всі ласкаві та щасливі

у фіолетах зорі павичеві
ти дивишся широ́ко мов до втечі
і вічі мерехтять твої підсвічені
і ріжуть на півмісяці цей вечір

••••

тримай під рукою своїх електричних дияволів
медуз і гієн тренуй не заходячи в тіло
щоночі обходь окраїни губ опалених
пожовклі печаті знімай з голови

і царствуй і будь над сходом і спокоєм заводі
улюблений госте стоїш посередині зали
і грають оркестри
жертовник спустошений падає
у стугоні вітру і зойках вокзалів

як вийду на сонце — розплавлю всі персні і ґудзики
ходитиме плазма по лобу із жаром і шалом
я виболів до білогубої тихої музики
в узорах твого покривала

в утаєні сни твої ліг і осліп на огненному полі
бо там де є ти не існує ні тьми ні країв
так страшно мені повільно згорати без болю
і легко так наче й не жив

oooo

а я сьогодні такий безкровний
бо все — весна
знов сам іду і здається тану
стаю водою
це я прозорий і я тонкий
немов зі скла
а ти налий
у мене налий
свій димний погляд

мій друг проходить
повз мене знову —
і не впізна
мого лиця побілілу гладь
на окрайці моря
а я сьогодні такий легкий
як на хмарці знак
і як всамітнена борозна
розорений

хто нас завершить
хто нас позбавить
бутонів зла
і принесе
на підйом сигнал
у цей дім
ляльковий
я непритомнію я лечу
бо уже весна —
поміж очей
і молочних рук
і їх жовтих повеней

мозаїка

мозаїка на дні твоєї тарілки,
мозаїка за сітківкою,
під шкірою,
глибше.
тебе склеїли вчора —
плівку за плівкою
проявили і вилили,
ніби вперше.

одяг чий на тобі?
чиє носиш тіло?
чию правду покажеш
в екстазі і приступі?
мозаїка на дні твого серця
розбризкана і ошаліла,
з доброго чи лихого
смієшся?

ти залізеш на дерево,
щоб дістатися неба,
впинимеш нігті у трухляве горище.
оранжерея, яку ти сам вистроїв,
на тисячній барві
стане судилищем.

від обличчя твого
відпадає по скельцю
золотолоба космічна мозаїка,
ти розмови хотів із мудрим і вищим,
а я вечерю приніс —
спускайся.

oooo

розповзається перше затемнення літа
ярі персні гарячі овали
на лиці би твоєму піднятись і вийти
тільки дай — так би й зацілували

і уся в нім твоя нерозважлива вдача
переміряні відстані й рухи
і кипучий котел який мало хто бачить
а звучить так — ти тільки послухай

як багрянить і коле струмить і колотить
ця усмішка тобою жива й повновода —
то все ходять любові у тебе над ротом
від мого випадкового слова

••••

я буду заревом
буду як ти
вкриватися смогом
лускою із золота
зелень в очницях твою стерегти
буду
хоч цілий
хоч навпіл розколотий

я весь наче камінь
волоський горіх
тебе забираю у панцир і кокон
щоб там над бровою вплести до своїх
твій рудуватий прокурений локон

крутиться небо моя голова
йде сонце як бубон шаманський по колу
я буду живий
я буду жива
гуляти за руку осіннім подолом

із люстра у люстро стрибає мій бог
із древнього скла точить луки і стріли
коли буде мало свободи на двох
він в когось одного поцілить

oooo

я у тобі немов перед тобою
у голові
у нитках рухів
у стінах з шепотів
і розпачах розлуки
у прохолоді скельця твого ока
у піднебінні
в маківці високій
в тонкому диханні
у кроні мов короні
волосся потемнілого у попіл

звучиш мені?
і голоси і тіні
в тобі вже по-осінньому картинні
а кожен сон з тобою — біла прана
яка і відкривається
і тане
у глибині нуртує на осерді
перед лицем захоплення і смерті

я у тобі
а ти давно є мною —
дві плазми у нерівному двобої —
один згорить а інший жде на сході
і світ їх знов виношує і родить
як і тепер як сотні літ по тому
поки ти є
мені не буть одному

****

лягли птахи на березі рудому
іржаві ребра випростали в небо
русалки в золоті убрані стебла
пожовкле листя вимітають з дому

он каламуть в лазурну хвилю стука
то бог підводний ходить в очеретах
обліже пальці гілкою подерті —
і пустить по воді червоний човник

ця осінь осінь вимите обличчя
скляної пустки і стрункого диму
дзвенить у чаші бездоганно синя
над мокрим світом дивна і магічна

усе пливе до зір і перед зором
у жовті хмари як у жовті дюни
і гілля позаламує у руни
над озером як оком неозорим

звіздар

стоїть звіздар розхристаний і босий.
різдва! різдва! не бачить він різдва.
волосся його темне заплелося
у чорні гнізда і пекучу сталь.

штовха його товариш між лопаток —
іди, іди — чого в снігу закляк?
ти вже і так сумний і кострубатий,
продав останнє за скупий мідяк.

ні, не продав, моя зоря ще сяє
не в небі — так на палиці хоча б.
вона мені — за юність у розмаї,
за лезо і за рукоять меча.

і я живий, і весь в огні живому,
не маючи нічого, маю все,
як упаду, зорю віддам другому,
і він її так само понесе.

ЯНГОЛИ

на снігу ми робили янголів
в мого — крила опущені вниз
а в твого — підлітали угору
ти лежав
і казав: дивись

які зорі над нами — яблука
хоч торкнися
хоч сам бери
а їх сяєво ховай за пазуху
наїдайся огнем живим

і назавтра як ми роз’їдемось
по невтішних своїх кутах
ти у натовпі десь засвітишся —
будуть повні іскрин уста

і хитнуться мости як промені
і напнеться од соку лід —
так із нас повиходять повені
моя — на захід
твоя — на схід

буде видко по ним вертатися
до траншей де лежить в снігу
пара янголів з темним абрисом
й позолотою в кутиках губ

oooo

мої очі опалені роблять оберт у напрямку сонця,
мої губи ворушаться за туманом і вранішнім димом,
я всю ніч просидів над завмерлим під кригою озером,
як над серцем
давно спорожнілим.

і хто зна, що майне за його льодяними повіками
і чи світло за склом у лампадах зелених підніметься;
може, я сам себе зі своєї води колись викинув
на тисячу місяців.

поведи, поведи по обличчю моєму рукою,
доведи, що живий,
відкрий двері за скельцями ока:
в цьому домі із тисяч вогнів і небесних артерій
всі у білому золоті шкіри —
тонкі і високі.

там, де я, там, де ти,
не розгле́діти наших і ваших,
тільки світить кайма за волоссям і краєм одежі.
коли раз тут бував, повертати у себе не страшно.
найтепліша зима обійшла усі мислимі межі.

я дивлюся на лід, щоб розплавити кригу на пам'яті,
видихаю цей дим, щоб на згарищі все заспокоїти,
а над озером зараз так ясно,
що я спалений падаю.
мила, підстав свої руки —
і я буду вдома.

мотефобія

тебе люблять нічні метелики-бражники
бо ти світишся весь
і дражниш їх
дражниш
серця і губи
яким ще тільки по двадцять
яким байдуже коли рейс прибуває
який день і яка зараз станція

бо сьогодні як завтра
ти на ніч знову станеш неоновим
і прийдеш на платформу
милуватися своїм лицем у вікнах вагонів
і дивитись як на світло злітаються
як рояться над лобом
і тонко тебе проклинають
твої жартівливі однолітки
і неврастенічні коханці

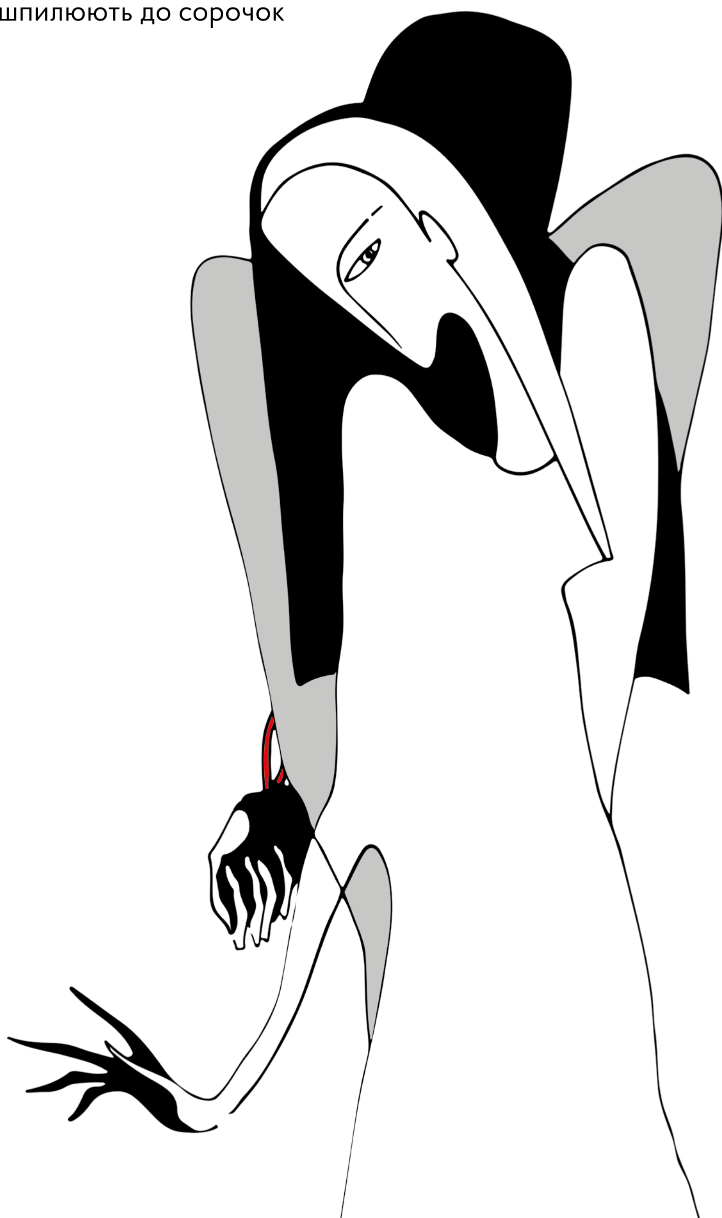
вони хизуються тілом
як своїми дорогими одежами
гнуть роти у півмісяці
і до очей прикладають
вітражні храмові скельця

повінь прийшла —
двері зачиняються
на всі ходи і виходи —
обережно
обережно

а відбуде вода — суха підлога постане скляною
і під ногами напне свої груди глибокий смарагдовий ліс
дивись — по верхів'ях дерев іде поїзд немов іграшковий
небесні трахеї стікають тунелями вниз

тебе обліпили метелики
і більше немає чим дихати —
на кожному клаптику тіла під шкіру прорватися хочуть —

на ніч забирають поблажливо
тіло твоє сапфірове
вдягають його у золото
і пришпилюють до сорочок

oooo

я говорив із піском і травою про тебе,
про те, як ти ходиш, які залишаєш сліди,
які в тебе пальці, зап’ястя, коліна і ребра,
я темній воді і білесим човнам говорив.

я все розказав їм, я вивернув душу назовні
і взяв свою тінь за руку і амфорний стан;
немов марсіянин, — чужинець у власному домі, —
обличчя знайоме у приступі знову шукав.

і кляв, наче різав, траву, що вже знала про тебе,
і рив той пісок, де ти йшов, ніби скрадений звір
я бачив тебе — і в екстазі спліталися стебла,
і піт, наче патока, застив розпечений зір.

а ти розцвітав у своїй неправдивій подобі,
здавався то каменем, то образком на стіні,
і тільки лиш родимка, родимка в тебе на лобі
у кожному тілі тебе видавала мені.

і я говорив з непроявленим тільки про тебе
і знав, де ти є, і де зустріч наступну знайдем,
бо хто ж, як не ти, зачаївся у дюнах і стеблах
і десь під водою щосили хитнув мій човен.

з усіх пережитих ілюзій

I

коли я лежу у душному пеклі вагонів
і блимають абриси чорних світів за шибками
і велика зоря хитається в мене над головою
так жаль мені жаль
що відстань між нами
більша стократ за милі які розділяють
наші вибагливі до супокою тіла

II

стоїть Оріон за скляними щитами вікна
три ночі в дорозі — й три ночі він схожий на тебе
моя найживіша з усіх пережитих ілюзій
шкода що в житті ми з тобою не плем’я
не братство не друзі не спраглі коханці
і навіть не брат і сестра

за які злодіяння плачу
коли бачу тебе у розкритих з утоми містах
коли чую як ти десь далеко на кухні говориш
на іншому боці землі
п’єш опівнічний з любові народжений розчин
а я
у цей час тримаюсь руками за скроні
лежу на полиці у поїзді десь над Меконгом
й кусаю штани на колінах
щоб не закричати у відповідь
своїй найтемнішій з усіх пережитих ілюзій

III

колись я приїду до тебе
з тропічною густою засмагою
із терабайтами пам’яті живих і незвичних історій
із тінями в зморшках й мусонами
і сірою поволокою
мій зір тоді буде гострішим
а очі од видива повними
і звірі у грудях й за коміром
приструнені змовкнуть

IV

коли я повернусь при захóді
посади мене в кухні за стіл й сядь навпроти
ми заваримо чай у найглибшому кухолі
він димитися буде
як вулкан у тонкому проваллі
як очниці невиспані у часи всіх надій і екзаменів

ти згадай як плелася за нами
довга кіптява літньої ночі
в наших злих і подертих гуртожитках —
тоді сонця ходили по головах
а ми рвалися вище і вище
як ікари —
і не вигорали

V

ти завжди був спокійним і плавним
твої польоти називали зразковими
тебе люблять за це і досі
хоча блиск твій давно переплавили
на заколки дружині в волосся

а я й зараз живу на півслові
і літатиму так іще довго
бо лице твоє переді мною
пахне медом вкривається смогом
десь так високо понад містами
що лишається тільки літати —
а по-іншому і не дістанеш

VI

то коли я приїду назад
і ти за чаєм сидітимеш близько
не спіши допивати
дай мені хоч тепер надивитись
у цім присмерку дня в незручній і безмовній напрузі
на свою найпрекраснішу від усіх пережитих ілюзій

●●●●

моє тіло лежить серед тисяч осяйних полів
і димить голова голубим розтривоженим паром
світ проноситься повз ниттю сонця і білим пожаром
чи такої весни я для себе жадав і просив

принеси мені в дім льодяні переливи і трепети
у звучанні води струм до лоба мого проведи
заливається все талим снігом
розбіленим світлом
на молочній землі проявляє твої сліди

і тепер щоб рости
і живити собою цей безум
і пропасне лице у небесний ховати поділ
кожне серце моє у стотисячний раз воскресне
і потрапить ізнов під огнистий тонкий приціл

я вже бачив цей день його край і наступне світання
і тремтів навісний біля рук що годують зорю
на осяйні поля я вернувся і думав — востаннє
а на ранок мій крик
знову дихаю — значить люблю

сіра пташко

ти живеш у мене за рогівкою лівого ока
б'єшся там у стелю набілену
у вікна сухі і глибокі

скляні коридори виходять з кімнат
і стають твоєю дорогою
дощ вже давно перестав омивати
загрубілі рами за повіками строгими

сіра пташко із абрисом білим
над понуреною головою
я чую як ліси шелестять твоїм іменем
і тягнуть руки услід за тобою

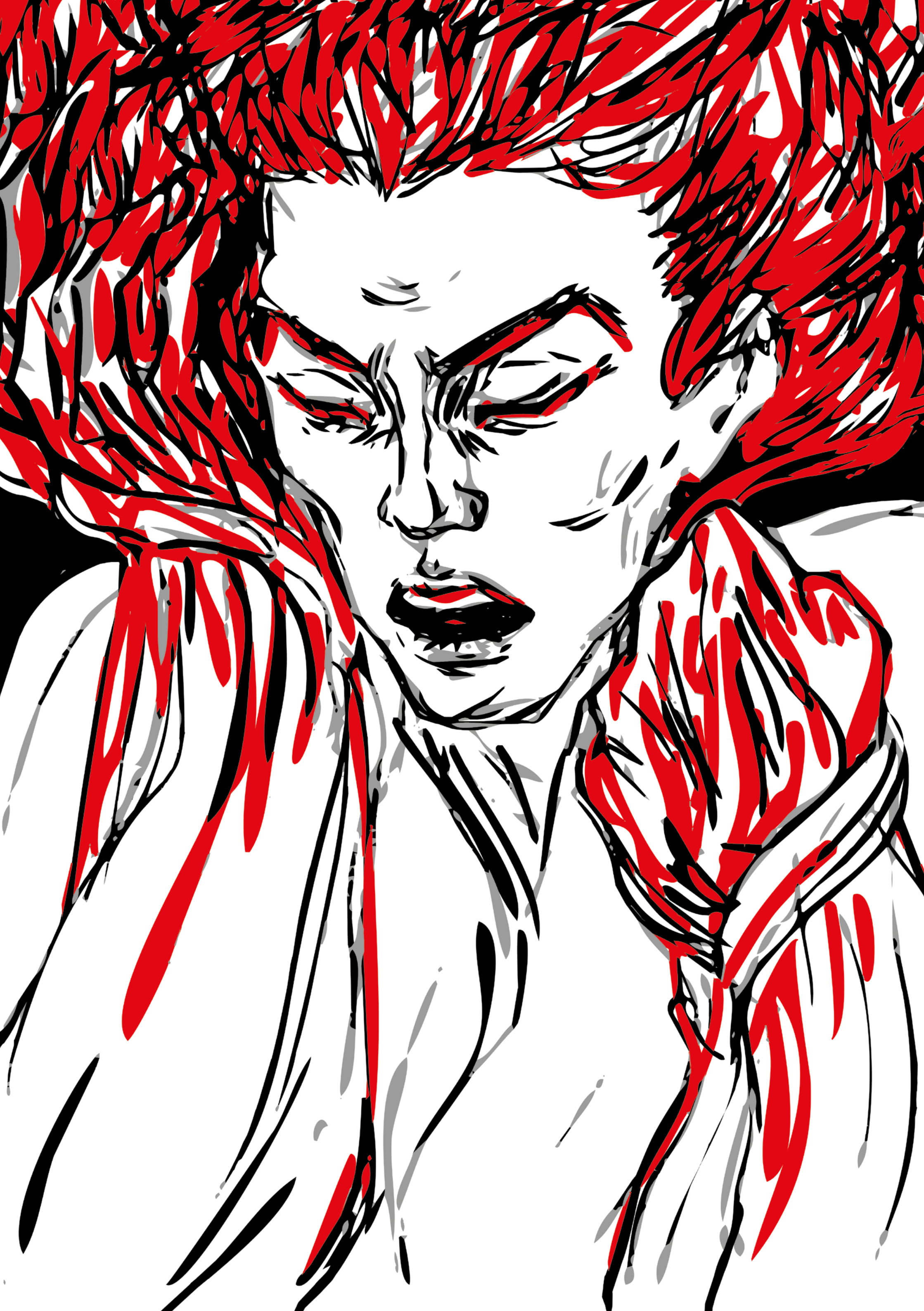
їх смарагдові пальці торкаються пір'я
і наче коштовності перебирають
тобі не вірять тобі не вірили
що ти літаєш
а ти —
літаєш

я встану рано — і ти прокинешся —
і буде в тілі рости пропасниця
тебе любитимуть
тебе любитимуть
сіра пташко сумна і образлива

бо я візьму і по ниточці вийму
тебе розніжену тебе розбурхану
ліловий туман поведе твої крила
і голос трави управлятиме слухом

сіра пташко із очима зав’язаними
що так довго жила за рогівкою
ти вся зібрана за лобом як плазма
тільки випусти — затопиш світлом

в тебе губи смолою помазані —
огні і язви од змовчаних криків
ведуть по горлу усе нерозказане
щоби вилити в найчистішу
пісню

ФОРМИ ІМЕН

Віто, моєму другові

oooo

ми читаємо схожих на себе з легкою відразою
слово за словом
їх нутрощі тягнем червоним як нитка рядком
і зморшка на лобі найменша
нам ніч заполярну показує
і білий співучий едем
нам відкриває рот

на вищих порогах

моє тім'я змикається під натиском сонця
із гарячої плями випинається форма
витікає вогонь із надрізаних ясен —
і гостріша оскал
стає краще із зором

я умію сміятись
тільки рот криво гнеться
це режим виживання на вищих порогах
так життя проявляє свої ламані герці
де скінчається світло починається норма

а із тебе виходить
а із тебе виштовхує
випрямляє і палить і осушує надра
скільки усмішок утрачено поспіхом
у гонитві за цим ідеальним кадром?

ми такі рівноденні такі без пояснення
нерозбірливі рухи серйозні обличчя
ось вона почалась — найпрекрасніша фаза!
так візьми її цілу —
проживи і вивчи

бо коли на тобі з обладунків лиш молодість
і одежа твоя на рідкому металі
щоб пройти до фіналу цю найдовшу розповідь
я тебе як себе
вибираю

(не)ігри

а ми не грали тоді в солдатиків
ми просто ждали
як небо трісне
і зорі вистрелять
скляними жалами
у наші маківки
що біліли в присмерку

весна приходила
а ми не грали
дивились прямо
у серце дерева
як під корою воно стоглаве
себе кусало
й здавалось — вислизне
до наших рук недолугим коником
маленьким луком
стрілецьким свистом

а ми не грали тоді в солдатиків
ми просто стали
до неба близько

оооо

подивися на мене — мене тут нема
лише тінь моїх тіней сидить в узголів'ї
ти не спиш — я не сплю
молодий сатана
у кімнати несе найпекучіше зілля

на столі без'язика димить голова
мироточить земля у щербатім вазоні
і хрипить біля вікон бездонний казан
під сирени горить святий юр на іконі

скільки тут би не жив — все той змій нам до рук
підповза підповза
тьма армує нам плечі
і ридає везувій у кутиках губ
серед слів невиразних і надломлених речень

хоч дерися хоч їж — а мене тут нема
бо я в кожнім чутті —
від окраїн промзони і буяння садів
їх тонкого щита
до тремтіння стовпів у підвалах і сховах

он виходжу — дивись! — у свинцеві хліби
де мій дім голубий посередині літа
поведи мене знов за живе поведи
від сівби до плодів соковитого світу

де вціліле зросте а захоже засне
і усе що було на кістках і одчаї
ця земля перемеле — невпокорений степ —
наш одвічний форпост і початок

oooo

ці грона занадто важкими стають після денного світла.
пливе розпашіла смола, клубиться густа позолота,
і сняться великому дереву розщеплені навпіл висотки,
гучні літні дзвони і соки журливі, як ноти.

і все це живе і ридає зі стебел і листя органів,
пульсує у кронах і схованах, виходить за контури, з ладу,
а ти все збираєш уперто налиті тугі виногради
у кутиках свого малого едемського саду.

кусають каміння, як хліб,
розносять насіння за вітром
полишені квіти у домі, з якого не вийти.
і дихають досі в кулак там
своїм запечатаним криком
настінні святі за окладом потрісканих вікон.

що палиш нас доле —
тебе тут ніхто вже не втолить,
не вийме, як скалку, із синього чаду кімнати,
і нікому плід твій до себе додому забрати —
хитається серця одне невпокорене гроно.

а в нім весь вогонь,
і у німбах над ним ходять люди,
а в нього душа вже тисячу душ відносила,
і як би не жив ти — пектиме
й однаково буде
чекати на день твоєї появи і сили.

••••

в мене три друга зі знаком свободи —
і її нескінченність переходить у мінус:
першому її мало,
другому з нею складно,
третій повісився.

у нас сьогодні вечеря — я відкорковую джина,
ніяк цей хліб не поділимо — так і лежить у надрізах.
із неповними сім’ями і персональними драмами
мої гості прийшли
самітниками і нарцисами.

і як перший до рук візьме пишнотілу гітару,
а другий стане на ребра свого
запізнілого лицарства,
третій — мені найдорожчий — все стерпить мовчанням
і ліловим засвітиться.

де ви є,
де знайти вам
близького, живого і справжнього?
три самотності, три тонкотілі розгублені світла.
якби можна було усе наново
в умі завантажити,
я би вас все одно
від першого до останнього
вибрав.

водоспад

я весь водоспад
прозорий і плавний у синьому
стікає лазур із розмаєної голови
хитається щось наді мною тонке і набілене
і губи самі йому шепчуть:
прийди

я знаю цей абрис
підсвічену ламану лінію
блакитний вогонь з-за твердого як обрій плеча
вітальність і лід у звучанні найліпшого імені
статуру що йде як свіча

в ній крики безроті
і місяць за стінами плоті
і тьмариться розум у кучерях срібногустих
нехай твої очі
як ті вулкани скорботні
не буде таких
більше не буде таких

і так мені мало любові в усьому що дихає
і так мені тісно в усьому що ходить й росте
а іноді знаєш —
твоїм би залитися сміхом
знімати плоди із високих і синіх дерев

і щоби той сад весь ряснів і світився сповільнено
щораз розцвітав як до нього притулиш плече
і ти не згорів і я знав у якому із вимірів
душа як вода по каналах твоїх потече

oooo

я із води збираю твоє тіло
із павутин що світяться сную майбутню шкіру
тонке переплетіння кладу на ярий вилом
в основу поміж ребер
до тебе ближче
милий
мила

лице і в ньому все таке живе і сильне
я вилив зі смоли
і випустив повільно
плисти над ліхтарями й нічною світлотінню
твій шрамик на руці я повернув обіймам
по голубому лімбу
ходи собі ходи

я іноді згадаю
а іноді без пам’яті
тепер такі однакові усі немов картонові
і де мені зустрінуться
ті очі твої гавані
ті губи тихі й плавні
де знову заспокоять?

oooo

так осеніє день серед весни —
гілками навхрест.
вікна навхрест клеять.
я тьму свою вкладаю до твоєї —
лишень візьми.

маленька ружа зімкненого рота,
співучий кульчик тулиться до шиї —
ти дивишся за мною, чи зумію
тримати спротив.

а за тобою — зáсвіти й пороги,
скляних будинків сходи, як акорди,
і замість флейти — сині віти з льодом…

і я зіграв би — тільки б ти приходив.

так осеніє, ніби це надовго.
така весна —
заціпеніла, в латах.
усе, що я не встиг тобі сказати,
усе, що ти сказати не дозволив,

перемололи, у землі втопили —
візьми цей хліб у зоряний наплічник.
розплескана дорога — стежка місячна
найшла на вічі.

а десь її кінець, немов початок,
який тебе на нóве коло верне:

обійми розтуливши неоперені,
тебе стрічатиму.

нірвана

а у Києві знову пора чорнооких колючих каштанів:
повиходять, немов хулігани, із ранкового молока.
кажуть, сили прибуде тобі, коли стиснеш плоди їх, як камені,
так, щоб шкіра збіліла на пальцях в напружинених кулаках.

а у Києві знову сльота: затекло за розстебнутий комір,
мокрі ноги, пальто міжсезонне з перештопаним рукавом
і твої ошалілі сімнадцять, щоби дертися на балкони
у гуртожитку перед промзоною —
третій поверх, зелене вікно.

ось і він — на футболці «нірвана», визирає,
вдає, що не бачить.
а ти потім лежатимеш в ванні, вся в одежі й брудних черевиках,
і, коліном вгативши у плитку, так зо сміху в лице йому крикнеш,
що напишеш колись і для нього
живе і годяще.

де тепер та зухвала хода, збиті ринвами грубі підошви?
несу айстри йому я щоосені і над ними довго стою.
знов пора кучерявих каштанів,
чорнооких каштанів, хороший мій,
довгоногої димної просині
і промерзлого кришталю.

••••

із першим снігом тебе світе
з першим снігом
димить волосся твоє димить
із тисяч труб
ти на шарнірах весь
то гучний то нервово тихий
на звабний вигин мостів твоїх
дивлюсь

і пада стеля мені на стіл
затісно в тілі
з усіх боків проника сигнал
про можливий шторм
сьогодні в кожного хто йшов навстріч
був твій погляд білий
я твій прихід
відчував як звір
нутром

із першим снігом тебе світе
з першим снігом
я славлю кожну білесу нить
над чолом твоїм
і коли той кого так люблю
мої мине обійми
нехай їх білим завіє до
країв

••••

я нарешті побачив
марність своїх зусиль
коли надто жадаєш — ніколи того не буде
а я рвався надміру — тільки шкіру собі пропалив
електродами пальців
і розрядом грубим

я нарешті повірив
в неминучість своїх ворогів
в одинокості друга розгледів себе як у люстрі
я жадаю любові — і з того над край ошалів
перепік свою гордість і надрізав груди

і пішла сонценога звідти моя душа
краснотіла дикунка вирвалася
підвелася
у вогненному танці до зоряного ковша
простягнула руки
прив’язала пасма

всі ми тягнемо линву руху свого до тепла
лежимо пустотілі і справно чеканимо пульси
а десь та навіжена виплескується із котла
і уміє уперто
і пита чи боюся

чайки

а ми з тобою такі далекі, такі легкі, як на осінь чайки.
один до одного в умі говоримо із усмішкою і одчаєм.

розкажи мені своє серце — денну повість із талим снігом —
і над лобом твоїм пронесеться крило мокре, обличчя біле.

я не знаю тебе — я бачу, як мовчиш над хитким причалом
про свою перелітну удачу, що із небом тебе вінчала.

що від нас на землі зостанеться? тільки очі голубі й зелені.
мої — топлять застави й станції, а твої — розливають небо.

термінальний синій

I

мене надить його неприборкана талія
термінальна синь його зімкнених губ
неонова шкіра що горить на русалії
і облазить як візьмеш до рук
його то́чені кисті із точними згинами
з вузлуватими пальцями
і капілярами
що поросли́ тоненькою сіткою
голубими стежками
і слідами за хмарами
від літаків
й позазе́мних візитів

II

коли ціле місто лише прокидається
йому уже тісно
спекотно і брудно
і дихати важко
і він задихається
він робить це тихо
за чаєм на кухні

і так день у день
за важкими фіранками
а потім десь глибоко
десь під сорочкою
за сподіваннями і попід ребрами
щось невідоме
робить ще один оберт

тільки він гордий
і не зізнається
в одежі зім’ятій так і стоятиме
посеред вулиці наче кімнати
після польоту
ніжний і п’яний

а потім один на балконі закурить
і скаже що жити йому тут недовго
що його старші були завжди проти
і скоро покличуть додому

я починаюся

I

коли твоя кров кислотна
стече мереживом наскельних узорів
і засвітиться дерево всередині тіла твого
ти станеш газовим і прозорим
неонові губи розтуляться видихом
голубою стіною здіймуться груди
всіма мовами світу ти зачинатимеш пісню
і я в ній буду

II

я ловив цю зорю по змілілих квартирах у заводі
мої вікна скрипіли і падали льодяними квадратами
я не знаю обличчя твого і того що скаже твій рот
я боюся не вистачить пам’яті щоб тебе в ній тримати

III

я починаюся дрожем по тілу
медом у скронях
вікном розбитим
за секунду до кожного вибуху крові —
і можна жити

моє серце перекочується над собою як над іржавим порогом
і дивиться поза темряву — собі прямо в очі
не бачить нікого

де ви є всі хто ви
із наволочі і розпачу
назбирані у жмені
випускаю вас перелітних

отче
я прийшов нарешті додому
молити за найдорожчих

вічні 19

абрикоси цвітуть
і туман поїда абрикоси
кожну руку дерев
забирає молочна просинь
я веду тебе в сад із зав’язаними очима
чорний ситець на пальцях і тендітна рожева шкіра
і я не надивлюсь
як поділ твій колише траву —
як тремтять у сережках роси
як ти носиш берет
і щораз поправляєш своє біле коротке волосся
і як гне твою шию
така довга і ніжна лінія
я люблю як ти пахнеш bvlgari
як нуртує твій стан
під одежами наче обіймами —

і не втримати рук —
бо ти сильний
і не випити —
бо відкритих ділянок буде явно замало
розверзається котлован
пелюстками устелений
під моїми ногами

я не бачу нічого і крадуся з тобою наосліп
бо стоїть наді мною біла мряка молочна просинь
і висока-висока тінь
йде у ній від ключиці до вилиці
скільки літ на твоєму лиці
яке світиться сяєвом ділиться?

глянь — за комір стрибають тобі
прохолодні і стримані пальці
так мені уже двадцять сім…
а тобі — вічні дев’ят-
надцять

****

відцвітай повільно,
так відцвітай, щоб я бачила,
як на обличчі у тебе
з'являється зморшка за зморшкою.
так відцвітай, щоби радісно
і ясно було до старості —
на щоках у тебе
і між бровами,
хороший мій.

наче мовчання з проясненням,
волосся твоє неслухняне —
над шиєю все завивається,
а ти так кумедно дратуєшся.
послухай,
цей день все ж настане,
і хтось із нас вийде на вулицю
один,
на всім світі один,
без другого, як без себе.

допоки ця брама ще замкнена
й засув для нас двох важкуватий,
а в тебе над лобом срібляться
десятків зо два ясних ниточок
(ну, може, вже три — не більше),
не бійся прийти і постукати
у теплі звичайні двері,
на рік чи на два раніше.

бо зараз тобі відчинять,
а потім вже, може, й не буде
кому відкривати з усмішкою,
бо витече в землю весь сміх.

••••

ти казав що з такого характеру
мав би давно вже родитися жінкою
а я — вирости зі своєї прокази
і стати сильним

і тільки сказав
в тобі випекло стіни всі
зірвало запобіжники розгатило вікна
і мушля рота твого розтулилася
озером невиплаканим

син осені

вологий вітер із дощу на синьому
гладить шрам на лобі під твоїм волоссям
де ти йдеш сьогодні
на якій землі прокинувся
мій друже
мій брате
син осені

я прикладаю голову до трамвайних вікон
щоб схолодити розум поміж скла і льоду
твоє ім’я зелене
на мені застигло
як запах лісу
як голос лісу
і як його форма

мовчазний і високий із очима чугайстра
із синім озером глибоко в тілі посадженим
у час твого світла
і найбільшого щастя
я хочу бачити все
пережити все
і стояти поряд

новий оберт для твоєї крові

він прокидається
його будить і кличе смарагдова висота
на травах туманиться його бліде гострокуте обличчя
іде по шиї зелений сигнал як змія

розряд!

я під'єдную його вени до тисячоооких дерев

розряд!

я пливу на човні по артерії до тисячолітніх печер
у його очницях
через які пропікає усе і сочиться
найтонший божественний яд

розряд!
а-а-а-а!..
це новий оберт для твоєї крові

і я потоплений
моя змова для нового життя
переходить у його ледь обірваний крик
земля
ліпить для нього найпрекрасніше із можливих тіл
із воску і молока
і підкладає
єдиний цілунок крилатих отців
йому під язик

ти звикнеш до цього світу як я
колись звик

прокидайся
прокидайся

ти моє дзеркало
мій ртутноокий двійник

любове
ти бачиш
я пишу тебе сам

°°°°

зима скінчилася
я обрізаю волосся по вилиці
луска облазить із ліктів й колін

у бліндажах повно цвіту і запаху вишень
там тепер тісно
і місце є тільки сміливцям
які із теперішніми
і колишніми
прокидаються
сам на сам

Олег Коцарев

ПОРЯДОК СЛІВ

Завжди приємно дивує те, якими різними шляхами, річищами і методами приходить поезія. Життєствердне видовище, особливо як на ті важкі дні, коли творилася книжка «Вище вогню». Нагадування про те чи надія на те, що «і це мине». Адже якийсь із віршів цієї збірки міг бути написаний того дня навесні 2022-го, коли ми з Адою абсолютно випадково і несподівано зустрілись у молочному відділі одного з ужгородських супермаркетів, вигнані росіянами з домівок. А інші — скажімо, в пізніші місяці, коли я бачив Аду на поетичних читаннях у Києві, місті, що поверталося до життя, зокрема й культурного.

Коли я перечитую вірші Ади Єлагіної, то, звісно, помічаю різні цікаві моменти, прийоми та образи, але в мене виникає і посилюється враження, що ключовий момент «магії» її текстів — це порядок слів. Саме володіння цим простором, цими вимірами, цією шахівницею дозволяє поетці перетворити просто міні-колекцію вдалих образів і метафор на вірш:

що тебе жене у незміряну далеч
маленька хмарко
квітко пари із рота
виривають тебе із корінням і відспівують під гітару
у промерзлих підвалах
голосами висотують

де ти є мій соколику сіроокої вірності
глухо гупають присмерті над головами
квіти колють у руку

тісно їм поміж стін оцих —
і стеля розтуляється пелюстками
квітко пари із рота
зорянистий і встелений темно-синім огнем
світ хитається
видихаю тебе над розчахнутим небом
пропускаю зів'ялу між пальцями

я сьогодні себе пережив іще раз
прокричав вік і ціль над холодною раковиною
десь під маєвом тіла нерозрубна зав'язь
зачинає свій маковий
данс макабр

У цьому і в багатьох інших найцікавіших віршах збірки «Вище вогню» поетка, ніби скульпторка, пропрацьовує деталі, виводить їх на сцену, мовби в авангардній виставі чи неконвенційному кіно —

цей лист ненаписаний круглий як колесо
я його проживаю і ним упиваюсь
кожен рядок як надбрівна дуга
що обходить лице твоє
закадровим голосом

я знаю напам'ять
і веду цю війну
за кожен пробіл
і кожен апостроф

за Р як червоний північної осені
за тьмяні меди магнетичної М
за сплеск голубий непокірної Б
і С як твій погляд у солі вітрильній
за О як вогонь що підсвічує тім'я
і безкомпромісну радісну Е

(...)

А що допоможе скласти докупи цей «розібраний» світ? Мені здається, не в останню чергу тут це — міф і архетипи. Пошук чи конструювання універсальних історій (стислість, динаміка й умовність поезії тут лише сприяють). Звертання до символів із багатьма «річними кільцями» (згадати хоч би й назву книжки!). Іносказальне життя. Чи не те саме, до речі, «склеює» часом принаймні окремі кутки так званої дійсності поза поезією?

(...)

то міцніші в сестер їх мечі щойно взяті з ковадел
голосніш молитов їм звучить розпашілий метал
такий погляд — що ним можна брати —
це точно від матері
тільки глянь — і отрута сама витікатиме з ран

а буває тобі зачудовані маряться гори
де ти вгле́дів змію — і малим нам розверзнувся ліс
хто подужав ту браму то і інші колись поборе
бо із серця струмлять і броня й найгостріший спис

тільки па́смо твоє перерите вітрами й снарядами
і тепер вже твій син зарум'янів од сонця й вина
біла ящірка в нас загніздилася під верандою
і ніяк не скінчиться зима

Дочитавши «Вище вогню», я раптом згадав про сьогоднішні суперечки стосовно літератури на тлі війни. Чи має бути поезія заангажована у поточні трагічні й героїчні події, а якщо так, то якою мірою? Чи чесно їй зберігати естетичну автономність і тематичну універсальність? Кому, як і що личить писати про війну та пов'язані з нею речі? Мені здається, збірка Ади Єлагіної — один з прикладів поезії поза такими дискусіями. І чесної, і цікавої, з духом часу, але без постійної загрози в ньому, часі, потонути. З надважливим чуттям — чуттям порядку слів.

ЗМІСТ

ВИЩЕ ВОГНЮ

ТИ ГАЛАКТИКА

ПУНКТИРИ І КОНТУРИ

МОЗАЇКИ

ФОРМИ ІМЕН

Літературно-художнє видання

Ада Єлагіна
ВИЩЕ ВОГНЮ

Збірка поезій

Літературна редакторка: Надія Гармазій
Ілюстрації в книзі та обкладинки: Ада Єлагіна
Дизайн та верстка: Лесик Панасюк
Післямова: Олег Коцарев
Відповідальний за випуск: Ярослав Карпець

Підписано до друку 17.07.2023
Гарнітури Proba Pro, Mariupol, Laqonic 4F

До збірки поезій Ади Єлагіної — представниці молодої української поезії 2020-х — ввійшли поетичні цикли, створені у 2022–2023 роках, вірші поза ними та малюнки авторки. «Вище вогню» — це спроба прожити та осмислити досвід російсько-української війни, мозаїка персональних переживань, замальовки з людських взаємин та пошук відповідей на універсальні питання, які бентежать кожного з нас.

Збірку видано за підтримки БО БФ «СуперДжамп»

Фонд був заснований у 2022 році. Основні напрямки діяльності: розкриття потенціалу людини завдяки заохоченню та популяризації спорту, розвитку емоційного інтелекту, культурного розвитку, проведення освітньої та культурно-масової роботи серед усіх верств населення, допомога талановитим дітям, заохочення до здорового способу життя, проведення лекцій, семінарів, інтелектуальних ігор, мистецьких заходів, популяризація української культури в міжнародному середовищі, фінансування цільових програм, пов'язаних зі спортом та розвитком особистості, об'єднання людей всього світу навколо цілей збереження екосистеми планети.

БФ СУПЕР ДЖАМП БО
Код отримувача: 44658328
Рахунок в форматі відповідно до стандарту IBAN:
UA603052990000026006046233582

Найщиріша подяка усім, хто зробив свій внесок,
щоб ця книга побачила світ:

Наталія Музика
Микола Паламарчук
Олена Музика
Сергій Савченко
Аля Чукаєва
Вікторія Островська
Наталія Комар
Юлія Голубенко
Віктор Полянко
Оксана Гринчишин
Тетяна Шаповал
Ірина Фют
Світлана Новікова
Ігор Лучик

